

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเพื่อเปรียบเทียบอัตราการตอบแบบสอบถามของครู
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจากแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์ไปยังสถานที่รับที่ต่างกัน คือ
ที่บ้านและที่โรงเรียน และบุคคลที่ออกจกทำนายนำและจกทำนายคึกคามที่ต่างกัน คือ
หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมโรงเรียน กรมสามัญศึกษา ซึ่งอยู่ในสังกัดเดียวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
หัวหน้าภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยซึ่งอยู่คนละสังกัดกับผู้ตอบแบบ-
สอบถาม และตัวผู้วิจัยเอง

สมมติฐานของการวิจัย

1. การส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังที่บ้านกับที่โรงเรียนจะมีอัตราการ
ตอบแบบสอบถามกลับคืนแตกต่างกัน
2. บุคคลที่ออกจกทำนายนำและจกทำนายคึกคามที่ต่างกัน จะทำให้อัตราการ
ตอบแบบสอบถามกลับคืนแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ สุ่มจากครู-อาจารย์ในโรงเรียน -
มัธยมศึกษาสายสามัญ สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพ -
มหานคร จำนวน 390 คน โดยใช้การสุ่มแบบแยกประเภท (Stratified Random
Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามสี่เหลี่ยมเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยนำมาจากแบบสอบถามในวิทยานิพนธ์เรื่อง "อิทธิพลของสี่ ความยาวของแบบ - สอบถามและวิธีการติดตามที่มีต่ออัตราการตอบแบบสอบถามที่ส่งทาง ไปรษณีย์ "

(วิไลวรรณ สากรวิมล , 2522)

2. จดหมายนำและจดหมายติดตามที่ออกโดยบุคคลที่ต่างกัน คือ

2.1 หัวหน้าฝ่ายส่ง เสริม โรงเรียน กรมสามัญศึกษา กระทรวง
ศึกษาธิการ

2.2 หัวหน้าภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3 ตัวผู้วิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามจำนวน 390 ฉบับ ไปให้ตัวอย่างประชากรซึ่งแบ่งออกเป็น 6 กลุ่มโดยหับส่งทางไปรษณีย์ พร้อมทั้ง เขียนบ่งสถานที่และคิคแสดมภ์สำหรับการส่งกลับคืนด้วยระยะเวลาในการเก็บรวบรวมทั้งสิ้น 4 สัปดาห์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 ส่งแบบสอบถามครั้งแรกพร้อมจดหมายนำและกำหนดให้ส่งกลับคืน
ใน 2 สัปดาห์ (2 กุมภาพันธ์ - 16 กุมภาพันธ์)

ช่วงที่ 2 ส่งแบบสอบถามครั้งที่สองพร้อมจดหมายติดตาม สำหรับผู้ที่ยังไม่ได้
ส่งแบบสอบถามกลับคืน และรอแบบสอบถามที่จะส่งกลับคืนในช่วงนี้
อีก 2 สัปดาห์ (17 กุมภาพันธ์ - 2 มีนาคม) จึงสิ้นสุดการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีสถิติดังต่อไปนี้

1. หาสัดส่วนของการตอบของตัวอย่างประชากรแต่ละกลุ่ม แล้วคำนวณ
เป็นร้อยละ

2. วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง ชนิดที่การวัดเป็นความถี่คิดเป็นร้อยละ 1 จำนวนใน 1 รายการ (Two Factors with One Percentage per Cell)

ข้อค้นพบ

1. อัตราการตอบกลับคืนของแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์ไปยังที่บ้านกับที่โรงเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. อัตราการตอบกลับคืนของแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์โดยมีบุคคลที่ออกจดหมายนำและจดหมายติดตามต่างกัน คือ หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมโรงเรียน กรมสามัญศึกษา , หัวหน้าภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคณาจารย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่า อัตรากារตอบแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์ของกลุ่มที่ได้รับแบบสอบถามที่บ้าน กับกลุ่มที่ได้รับแบบสอบถามที่โรงเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่บ้าน ร้อยละ 74.87 กับ กลุ่มที่โรงเรียนร้อยละ 71.79) แสดงว่า สถานที่รับแบบสอบถามไม่มีผลทำให้อัตราการตอบแบบสอบถามกลับคืนเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ Alutto J.A. (1970 : 430 - 432) ที่ว่า อัตราการตอบแบบสอบถาม - ปลายปิด (closed - ended questions) ไม่ขึ้นอยู่กับสถานที่ที่ส่งไปถึง ไม่ว่าจะส่งไปที่บ้านหรือที่ทำงานของผู้ตอบก็ตาม ทั้งนี้ อาจสรุปได้ว่าในสภาพของสังคมไทยก็เช่นเดียวกัน คือ ไม่ว่าจะส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังที่บ้านหรือที่ทำงาน (โรงเรียน) ของผู้ตอบก็ตามก็ไม่สามารถกระตุ้นให้ตัวอย่างประชากรตอบแบบสอบถามและส่งกลับคืนมากขึ้นได้

2. บุคคลที่ออกจดหมายนำและจดหมายติดตาม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ เป็นหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมโรงเรียน กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยต่าง ๆ ของ โรงเรียน และอยู่สังกัดหน่วยงานเดียวกับผู้ตอบแบบ - สอบถาม หัวหน้าภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยต่าง ๆ แต่อยู่คนละหน่วยงานหรือคนละสังกัดกับผู้ตอบแบบสอบถาม และตัวผู้วิจัยเองผลการวิจัยพบว่า อัตราการตอบแบบสอบถามกลับคืนจากตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก ได้รับจดหมายนำและจดหมายติดตามจากหัวหน้าฝ่ายส่งเสริม - โรงเรียน กลุ่มสอง ได้รับจากหัวหน้าภาควิชาวิจัยการศึกษา และกลุ่มสามได้รับจากตัวผู้วิจัยเอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มแรก ร้อยละ 75.38 , กลุ่มสอง ร้อยละ 73.08 และกลุ่มสามร้อยละ 71.54) ผลการวิจัยที่ค้นพบสอดคล้องกับงานวิจัยของ Scott (quoted in Linsky 1975: 96) ซึ่งได้ทำการวิจัยในเรื่องหน่วยงานที่สนับสนุน โดยทดลองส่งแบบสอบถามโดยใช้หน่วยงาน 3 แห่ง คือ คณะรัฐบาลอังกฤษ (The British Government) โรงเรียนเศรษฐศาสตร์และการปกครองของกรุงลอนดอน (The London School of Economics

and Political Science) และสถาบันวิจัยการตลาด (The British Market Research Bureau). ปรากฏว่า อัตราการตอบแบบสอบถามกลับคืนจากกลุ่มแรก ร้อยละ 93.3 กลุ่มสอง ร้อยละ 88.7 และกลุ่มสาม ร้อยละ 90.1 และเมื่อทำการทดสอบโดยวัดว่าอัตราการตอบกลับคืนของกลุ่มแรก, กลุ่มสอง และกลุ่มสาม ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า ไม่ว่าจะให้หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมโรงเรียน กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยต่างๆของโรงเรียน และอยู่ในสังกัดเดียวกับผู้ตอบแบบสอบถาม, หัวหน้าภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยต่างๆเช่นกันแต่อยู่คนละสังกัดกับผู้ตอบแบบสอบถาม หรือตัวผู้วิจัยเอง เป็นผู้ออกจดหมายนำและจดหมายติดตามก็ไม่ทำให้อัตราการตอบกลับคืนของแบบสอบถามแตกต่างกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้ตอบแบบสอบถามนั้นไม่ได้ให้ความสนใจในลายมือชื่อของผู้ออกจดหมายนำและจดหมายติดตาม หรือความใกล้ชิดของบุคคลที่ออกจดหมายนำและจดหมายติดตามกับผู้ตอบแบบสอบถามมีความใกล้ชิดในลักษณะที่ใกล้เคียงกันจึงไม่ทำให้เกิดความเกรงใจในระดับที่ต่างกัน จึงเป็นผลทำให้อัตราการตอบกลับคืนของแบบสอบถามไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัยปรากฏว่า อัตราการตอบแบบสอบถามปลายเปิดที่ส่งทางไปรษณีย์ไปที่บ้านกับที่ทำงาน (โรงเรียน) ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของหัวหน้า อัตราการตอบแบบสอบถามปลายเปิดไม่ขึ้นอยู่กับที่ส่งไปไม่ว่าจะส่งไปที่บ้านหรือที่ทำงานของผู้ตอบก็ตาม และผู้วิจัยคนเดียวกันนี้พบว่า ในกรณีที่เป็นแบบสอบถามปลายเปิดแล้ว การส่งแบบสอบถามปลายเปิดไปให้ผู้ตอบที่ทำงานได้รับแบบสอบถามกลับคืนสูงกว่าส่งไปที่บ้าน จึงน่าจะได้ทดลองเปรียบเทียบอัตราการตอบแบบสอบถามปลายเปิดที่ส่งไปให้ผู้ตอบทางไปรษณีย์ยังสถานที่รับที่ต่างกัน

2. ผลการวิจัยพบว่า การให้หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมโรงเรียน กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งอยู่ในสังกัดเดียวกับผู้ตอบแบบสอบถาม, หัวหน้าภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งอยู่คนละสังกัดกับผู้ตอบแบบสอบถาม หรือตัวผู้วิจัย เป็นผู้ออกจดหมายนำและจดหมายติดตามในการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปให้ครู -

อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา ไม่ทำให้อัตราการตอบกลับคืนของแบบสอบถามแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะความใกล้ชิดของบุคคลที่ออกจดหมายนำและจดหมายติดตามดังกล่าวกับผู้ตอบแบบสอบถามนั้นไม่แตกต่างกัน ทำให้ได้แนวคิดว่าคุณภาพใกล้ชิดระหว่างบุคคลที่ออกจดหมายนำและจดหมายติดตามกับผู้ตอบแบบสอบถามน่าจะมีความสำคัญมากกว่าหน่วยงานนำที่จะได้มีการศึกษาการให้บุคคลที่มีความใกล้ชิดกับผู้ตอบแบบสอบถามในระดับที่แตกต่างกันว่าจะมีผลต่ออัตราการตอบแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์หรือไม่

3. ทดลองศึกษาตัวแปรอื่นๆที่อาจมีผลต่ออัตราการตอบแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์ เช่น การแจ้งให้ทราบล่วงหน้า, การกำหนดวันส่งแบบสอบถามกลับคืน, คำขึ้นต้นในจดหมายนำ, ถ้อยคำขอร้องในจดหมายนำและจดหมายติดตาม เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย